

Nettvett-sertifikat
og
digital dømmekraft
-
Sørbø skole

Tegnet av Tiril i 1a

Innholdsfortegnelse

Innledning og bakteppe	3
Redd barna sine regler for nettvett	4
Udir's nivåbeskrivelse under digitale ferdigheter om dømmekraft	4
Didaktisk relasjonsmodell	4
Kompetansemål om nettvett for 1.-7. trinn	5
1.trinn	5
2.trinn	7
3.trinn	9
4.trinn	11
5.trinn	13
6.trinn	16
7.trinn	19
Oversikt over elevmål fra 1.-7.trinn	22
Etterord	24

Tegnet av Pia i 1a

Innledning og bakteppe

Denne planen er et redskap for å gi elevene best mulig digital dømmekraft.

Digital dømmekraft omfatter kunnskap om:

1. Kritisk tenkning
2. Kildekritikk
3. Etikk
4. Personvern
5. Opphavsrett

Vi vil bruke planen til å gi elevene den digitale dømmekraften de kan behøve. Slik at de kan ta vare på seg selv og være medmenneske når de er på nettet. Dette er en omfattende utfordring. Derfor må vi jobbe målrettet over tid. Planen er et verktøy på veien mot nettvett-sertifikat som vil vise at elevene forstår hva nettvett og digital dømmekraft er, og kan handle i tråd med dette.

Dette står i [LK-20](#): "Digitale ferdigheter vil si å innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende med digitale ressurser, og å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser. Det innebærer å kunne bruke digitale ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske oppgaver. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk.

Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og et samfunn i stadig endring. Den digitale utviklingen har endret mange av premissene for lesing, skriving, regning og muntlige uttrykksformer. Derfor er digitale ferdigheter en naturlig del av grunnlaget for læringsarbeid både i og på tvers av faglige emner. Dette gir muligheter for nye og endrede læringsprosesser og arbeidsmetoder, men stiller også økte krav til dømmekraft."

Dette må ha fokus på tvers av alle fagområder i skolen og må henge nøye sammen med den digitale dømmekraften elevene skal tilegne seg. Udir har laget en kompetansepakke der digital dømmekraft er et delemne. Denne finnes på [Canvas LMS](#). Her trengs pålogging med feide og påmelding til kurset.

Denne planen er mest konsentrert om mål og innhold i den didaktiske relasjonsmodellen. Det legges opp til at lærerne selv velger arbeidsmåte og rammer. Evaluering av måloppnåelse gjennomføres ved en test som fører til signatur på nettvett-plakaten som henger i klasserommet. Her skriver eleven signaturen sin når testen er bestått med 100% rette svar. Selve denne planen vil bli jevnlig evaluert og er således et levende dokument.

Hovedkilder i planen:

[Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 \(LK-20\)](#), [Udirs kompetansepakke](#), [Redd Barna](#), [Medietilsynet](#), [dubestemmer.no](#), [wikipedia](#) og [plan fra Overhalla kommune](#).

Redd barna sine regler for [nettvett](#)

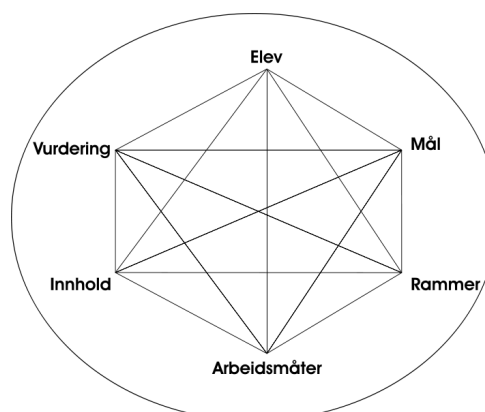
1. Vis respekt for hverandre på nett. Mobbing på nett er minst like alvorlig som annen mobbing.
2. Tenk deg om før du deler personlige bilder og opplysninger om deg selv og andre på åpne nettsted.
3. Lag et passord som er vanskelig å gjette – passordet ditt er privat.
4. Husk at det er lett å lyve på nettet, ikke tro på alt som andre skriver.
5. Ta med noen du stoler på hvis du skal møte noen du har blitt kjent med på nettet, og møt dem på et offentlig sted.
6. Avslutt kontakten hvis du blir redd eller opplever noe ubehagelig. Blokker kontakten og meld fra til de som har ansvaret for nettstedet.
7. Fortell det til en voksen eller en annen du stoler på hvis du opplever noe ubehagelig. Det er ikke din skyld om noen andre gjør noe ubehagelig mot deg på nett.

Udir's nivåbeskrivelse under [digitale ferdigheter](#) om dømmekraft

Udir skriver om digital dømmekraft med disse 5 nivåene:

Nivåer	Beskrivelse
Nivå 1	Følger regler for digital samhandling og personvern på nett.
Nivå 2	Følger regler for personvern og viser hensyn til andre på nett.
Nivå 3	Opptrer etisk og forsvarlig på nett, og bruker strategier for å unngå uønskede hendelser.
Nivå 4	Viser evne til etisk refleksjon og vurdering av egen rolle på nett og i sosiale medier.
Nivå 5	Forvalter egen digital identitet og respekterer andres i tråd med gjeldende regelverk

Didaktisk [relasjonsmodell](#)

Kompetansemål om nettvett for 1.-7. trinn

1.trinn

Elever

☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse.☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre.☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg.☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett.	☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet.

Lærere

Lokal læreplan	Kompetansemål fra LK20
<ul style="list-style-type: none">☐ Reflekter sammen med elevene og hjelp dem med å oppnå målene over.☐ Snakk med elevene om bruk og opplevelser knyttet til digitale medier og teknologi.☐ Øv med elevene i å treffe valg som er fornuftige for dem selv og andre både on- og offline.☐ Bidra til et bedre læringsmiljø ved å hjelpe elevene til å tenke over hvordan de selv kan skape vennskap og ta avstand fra mobbing på nett og ellers.☐ Jobb med passord	<ul style="list-style-type: none">☐ Samtale om muligheter og utfordringer ved digital samhandling<ul style="list-style-type: none">☐ Kompetansemål etter 2. trinn - Læreplan i samfunnsfag (SAF01-04) (udir.no)☐ Identifisere og reflektere over etiske spørsmål☐ Samtale om hva menneskeverd, respekt og toleranse betyr og hva det innebærer for hvordan vi lever sammen<ul style="list-style-type: none">☐ Kompetansemål etter 4. trinn - Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) (RLE01-03) (udir.no)

Ressurser og tips

[Nettvett for barn og unge - Redd Barna](#)
[Stjernekolonien - spill](#)
[KORT5_BM.pdf \(reddbarna.no\)](#)

Foresatte	
Ting å tenke på	Nettvett-tips
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Spør du alltid barna om lov før du legger ut bilde av dem på nettet? ☐ Snakker du med barna dine om viktigheten av passord, at de huskes eller oppbevares trygt? ☐ Hvordan styrer du tidsbruken til ungene på nettet? ☐ Er det greit at ungene har mobil eller digitale enheter når de skal legge seg? ☐ Vurderer du om det bør gjøres begrensninger på hva barna skal ha tilgang til? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vær gode rollemodeller. 2. Vær sammen med barna dine på nett. 3. Spør de om det har skjedd noe nytt på nettet i dag, på lik linje med at du spør hvordan det har vært på skolen. Ta tak i saker du oppdager på nett selv. Dette er en del av barneoppdragelsen. 4. Prøv så godt du kan å oppdatere deg på det som skjer i den digitale utviklingen. 5. Kan være lurt å innføre ladestasjoner for nettbrett og telefoner. 6. Ha fokus på aldersgrenser. 7. Barna trenger hjelp med innstillinger, snakke om opplevelser og til å vite hva som er lurt og ikke lurt på nett og mobil.

2.trinn

Elever

☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse.☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre.☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg.☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett.	☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet.☐ Jeg vet at ikke alt som står på nettet er sant. Jeg vet hvordan kan jeg kan finne ut hva som er sant.

Lærere

Lokal læreplan

- Reflekter sammen med elevene og hjelp dem med å oppnå målene over.
- Snakk med barna om bruk og opplevelser de har knyttet til digitale medier og teknologi.
- Øv med barna i å treffe valg som er fornuftige for dem selv og andre både off- og online.
- Bidra til et bedre læringsmiljø ved å hjelpe barna til å tenke over hvordan de selv kan skape vennskap og stå opp mot mobbing på nett og ellers.
- Heng opp nettvettreglene fra Redd barna og gjennomgå, diskutér og reflekter rundt disse.

Kompetansemål fra LK20

- Samtale om muligheter og utfordringer ved digital samhandling
 - [Kompetansemål etter 2. trinn - Læreplan i samfunnsfag \(SAF01-04\) \(udir.no\)](#)
- Identifisere og reflektere over etiske spørsmål
- Samtale om hva menneskeverd, respekt og toleranse betyr og hva det innebærer for hvordan vi lever sammen
 - [Kompetansemål etter 4. trinn - Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk \(KRLE\) \(RLE01-03\) \(udir.no\)](#)

Ressurser og tips

[Nettvett for barn og unge - Redd Barna](#)
[Stjernekolonien - spill](#)
[KORT5_BM.pdf \(reddbarna.no\)](#)

Foresatte	
Ting å tenke på	Nettvett-tips
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Spør du alltid barna om lov før du legger ut bilde av dem på nettet? ☐ Snakker du med barna dine om viktigheten av passord, at de huskes eller oppbevares trygt? ☐ Hvordan styrer du tidsbruken til ungene på nettet? ☐ Er det greit at ungene har mobil eller digitale enheter når de skal legge seg? ☐ Vurderer du om det bør gjøres begrensninger på hva barna skal ha tilgang til? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vær gode rollemodeller. 2. Vær sammen med barna dine på nett. 3. Spør de om det har skjedd noe nytt på nettet i dag, på lik linje med at du spør hvordan det har vært på skolen. Ta tak i saker du oppdager på nett selv. Dette er en del av barneoppdragelsen. 4. Prøv så godt du kan å oppdatere deg på det som skjer i den digitale utviklingen. 5. Kan være lurt å innføre ladestasjoner for nettbrett og telefoner. 6. Ha fokus på aldersgrenser. 7. Barna trenger hjelp med innstillinger, snakke om opplevelser og til å vite hva som er lurt og ikke lurt på nett og mobil.

3.trinn

Elever

☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse.☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre.☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg.☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett.☐ Jeg kan reflektere rundt det som er ok og ikke ok i spill.☐ Jeg vet hvordan vi oppfører oss på nett.	☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet.☐ Jeg vet at ikke alt som står på nettet er sant. Jeg vet hvordan kan jeg finne ut hva som er sant.☐ Jeg vet om aldersgrenser og hvorfor de er der.☐ Jeg vet hvordan kan jeg passe på meg selv når jeg er på nettet.

Lærere

Lokal læreplan

- Reflekter sammen med elevene og hjelp dem med å oppnå målene over.
- Bruk Redd barnas nettvettregler for å prate om temaet med elevene
- Snakk med elevene om konsekvenser av å dele bilder og informasjon på nett
- Heng opp nettvettreglene fra Redd barna og gjennomgå, diskuter og reflekter rundt disse.

Kompetansemål fra LK20

- Samtale om regler og normer for personvern, deling og beskyttelse av informasjon og om kva det vil seie å bruke dømmekraft i digital samhandling
 - [Kompetansemål etter 4. trinn - Læreplan i samfunnsfag \(SAF01-04\) \(udir.no\)](#)
- Identifisere og reflektere over etiske spørsmål
- Samtale om hva menneskeverd, respekt og toleranse betyr og hva det innebærer for hvordan vi lever sammen
 - [Kompetansemål etter 4. trinn - Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk \(KRLE\) \(RLE01-03\) \(udir.no\)](#)

Ressurser og tips

Nettvett.no

[Nettvett for barn og unge - Redd Barna](#)

[Stjernekolonien - spill](#)

[KORT5_BM.pdf \(reddbarna.no\)](#)

[\(3351\) Spillskolen | Episode 3 – Nettvett i dataspill - YouTube](#) (til foresatte om ulike sider ved spill, 6 episoder à ca. 5min)

Foresatte	
Ting å tenke på	Nettvett-tips
<ul style="list-style-type: none">☐ Hvordan er du et forbilde når mobil og nettbrett blir en tidstyv?☐ Hvordan er sikkerhetsinnstillinger på ruterer hjemme?☐ Spør du alltid barna om lov før du legger ut bilde av dem på nettet?☐ Snakker du med barna dine om viktigheten av passord, at de huskes eller oppbevares trygt?☐ Hvordan styrer du tidsbruken til ungene på nettet?☐ Er det greit at ungene har mobil eller digitale enheter når de skal legge seg?☐ Vurderer du om det bør gjøres begrensninger på hva barna skal ha tilgang til?	<ol style="list-style-type: none">1. Vær gode rollemodeller.2. Vær sammen med barna dine på nett.3. Spør de om det har skjedd noe nytt på nettet i dag, på lik linje med at du spør hvordan det har vært på skolen. Ta tak i saker du oppdager på nett selv. Dette er en del av barneoppdragelsen.4. Prøv så godt du kan å oppdatere deg på det som skjer i den digitale utviklingen.5. Kan være lurt å innføre ladestasjoner for nettbrett og telefoner.6. Ha fokus på aldersgrenser.7. Barna trenger hjelp med innstillinger, snakke om opplevelser og til å vite hva som er lurt og ikke lurt på nett og mobil.
<ul style="list-style-type: none">☐ Ha nettvett som tema på foreldremøte på høsten med tipsdeling og kanskje felles regler for nettbrett?	

4.trinn

Elever

☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse.☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre.☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg.☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett.☐ Jeg kan reflektere rundt det som er ok og ikke ok i spill.☐ Jeg vet hvordan vi oppfører oss på nett.☐ Jeg kan gjenkjenne og stoppe/ få hjelp til å stoppe digital mobbing	☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet.☐ Jeg vet at ikke alt som står på nettet er sant. Jeg vet hvordan kan jeg finne ut hva som er sant.☐ Jeg vet om aldersgrenser og hvorfor de er der.☐ Jeg vet hvordan kan jeg passe på meg selv når jeg er på nettet.

Lærere

Lokal læreplan

- Reflekter sammen med elevene og hjelp dem med å oppnå målene over.
- Bruk Redd barnas nettvettregler for å prate om temaet med elevene.
- Hvordan kjenne igjen digital mobbing og hva elevene skal gjøre om de opplever det.
- Hvordan sosiale medier kan påvirke oss psykisk.
- Snakk med elevene om det som står under foresatte.
- Snakk med elevene om konsekvenser av å dele bilder og informasjon på nett.
- Heng opp nettvettreglene fra Redd barna og gjennomgå, diskuter og reflekter rundt disse.

Kompetansemål fra LK20

- Samtale om reglar og normer for personvern, deling og beskyttelse av informasjon og om kva det vil seie å bruke dømmekraft i digital samhandling
 - [Kompetansemål etter 4. trinn - Læreplan i samfunnsfag \(SAF01-04\) \(udir.no\)](#)
- Identifisere og reflektere over etiske spørsmål
- Samtale om hva menneskeverd, respekt og toleranse betyr og hva det innebærer for hvordan vi lever sammen
 - [Kompetansemål etter 4. trinn - Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk \(KRLE\) \(RLE01-03\) \(udir.no\)](#)

Ressurser og tips

Nettvett.no

[Nettvett for barn og unge - Redd Barna](#)

[Medietilsynet](#)

[Når barn og unges dataspilling skaper bekymring](#)

[Stjernekolonien - spill](#)

[KORT5_BM.pdf \(reddbarna.no\)](#)

[\(3351\) Spillskolen | Episode 3 – Nettvett i dataspill - YouTube](#) (til foresatte om ulike sider ved spill, 6 episoder à ca. 5min)

Foresatte

Ting å tenke på	Nettvett-tips
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hvordan kan du øke kompetansen din om mobbing og digital mobbing? Hvordan kan jeg ta ansvar og stoppe all type mobbing? ☐ Hvordan kan jeg du sette deg inn i den kunnskapen som finnes om personvern og etiske spilleregler og formidle dette til barn og ungdom du er sammen med? ☐ Hvordan er du et forbilde når mobil og nettbrett blir en tidstyv? ☐ Nettet er ikke farlig når det brukes riktig. Hvordan kan jeg bidra til å øke barn og unges digitale kompetanse? ☐ Hvordan kan du bidra i forebyggende arbeid og bygge inkluderende miljø med gode relasjoner mellom alle? ☐ Spør du alltid barna om lov før du legger ut bilde av dem på nettet? ☐ Snakker du med barna dine om viktigheten av passord, at de huskes eller oppbevares trygt? ☐ Hvordan styrer du tidsbruken til ungene på nettet? ☐ Er det greit at ungene har mobil eller digitale enheter når de skal legge seg? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vær gode rollemodeller. 2. Vær sammen med barna dine på nett. 3. Spør de om det har skjedd noe nytt på nettet i dag, på lik linje med at du spør hvordan det har vært på skolen. Ta tak i saker du oppdager på nett selv. Dette er en del av barneoppdragelsen. 4. Prøv så godt du kan å oppdatere deg på det som skjer i den digitale utviklingen. 5. Kan være lurt å innføre ladestasjoner for nettbrett og telefoner. 6. Ha fokus på aldersgrenser. 7. Barna trenger hjelp med innstillinger, snakke om opplevelser og til å vite hva som er lurt og ikke lurt på nett og mobil.
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ha nettvett som tema på foreldremøte på høsten med tipsdeling og kanskje felles regler for nettbbruk? 	

5.trinn

Elever

☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse. ☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre. ☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg. ☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett. ☐ Jeg kan reflektere rundt det som er ok og ikke ok i spill. ☐ Jeg vet hvordan vi oppfører oss på nett. ☐ Jeg kan gjenkjenne og stoppe/ få hjelp til å stoppe digital mobbing ☐ Jeg er vennlig på nett. ☐ Jeg vet hva jeg kan publisere av andres personlige opplysninger. ☐ Jeg vet hva som kan skje hvis jeg publisere videre andres bilder og tekster. ☐ Jeg vet at de jeg møter på nettet kan være andre enn de gir seg ut for å være.	☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet. ☐ Jeg vet at ikke alt som står på nettet er sant. Jeg vet hvordan kan jeg finne ut hva som er sant. ☐ Jeg vet om aldersgrenser og hvorfor de er der. ☐ Jeg vet hvordan kan jeg passe på meg selv når jeg er på nettet. ☐ Jeg kan reflektere over om det ok å ha med seg mobilen på soverommet. ☐ Jeg vet hva digitale spor er, cookies/informasjonskapsler ☐ Jeg vet hvordan jeg kan unngå å skade andres følelser på sosiale medier

Lærere

Lokal læreplan

- Reflekter sammen med elevene og hjelp dem med å oppnå målene over.
- Ta opp publisering av andres personlige opplysninger og bilder.
- Snakk med elevene om at søvn påvirkes av av det som oppleves på nett og hva feil nettbruk kan føre til.
- Gode kvelds- og natt-rutiner med hensyn til bruk av mobil og digitale enheter.
- Snakk med elevene om det som står under foresatte.

Kompetansemål fra LK20

- Reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser
- Samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn
- Presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell

☐ Heng opp nettvettreglene fra Redd barna og gjennomgå, diskuter og reflekter rundt disse.	<p>bodskap i mediebletet</p> ☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i samfunnsfag (SAF01-04) (udir.no)
	☐ Utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags- og samfunnsutfordringer
	☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) (RLE01-03) (udir.no)
	☐ Orienter seg i faglige kilder på bibliotek og digitalt, vurderer hvor pålitelige kildene er, og vise til kilder i egne tekster
	☐ Reflektere etisk over hvordan eleven framstiller seg selv og andre i digitale medier
	☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i norsk (NOR01-06) (udir.no)

Ressurser og tips
<p>Nettvett.no Medietilsynet Når barn og unges dataspilling skaper bekymring Du bestemmer – lær om personvern, nettvett og kildekritikk ☐ Redd Barna - Det er lett å lyve på nettet. ☐ Klasse 6B - Tør du? KORT5 BM.pdf (reddbarna.no) (3351) Spillskolen Episode 3 – Nettvett i dataspill - YouTube (til foresatte om ulike sider ved spill, 6 episoder à ca. 5min)</p>

Foresatte	
Ting å tenke på	Nettvett-tips
☐ Hva kan vi publisere av andres personlige opplysninger? ☐ Er det greit at ungene har mobil eller digitale enheter når de skal legge seg? ☐ Hvordan merker vi som foresatte at spilling kan ta overhånd? Hva gjør vi med det? ☐ Hvordan er du et forbilde når mobil	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vær gode rollemodeller. 2. Vær sammen med barna dine på nett. 3. Spør de om det har skjedd noe nytt på nettet i dag, på lik linje med at du spør hvordan det har vært på skolen. Ta tak i saker du oppdager på nett selv. Dette er en del av barneoppdragelsen. 4. Prøv så godt du kan å oppdatere deg på det som skjer i den digitale utviklingen.

<p>og nettbrett blir en tidstyv?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Spør du alltid barna om lov før du legger ut bilde av dem på nettet? ☐ Snakker du med barna dine om viktigheten av passord, at de huskes eller oppbevares trygt? ☐ Hvordan styrer du tidsbruken til ungene på nettet? ☐ Vurderer du om det bør gjøres begrensninger på hva barna skal ha tilgang til? ☐ Hvordan veileder vi barna dersom de oppretter kontakter med fremmede? ☐ Hva gjør vi når ungene vil møte noen de har hatt kontakt med nett? 	<p>5. Kan være lurt å innføre ladestasjoner for nettbrett og telefoner. 6. Ha fokus på aldersgrenser. 7. Barna trenger hjelp med innstillinger, snakke om opplevelser og til å vite hva som er lurt og ikke lurt på nett og mobil.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ha nettvett som tema på foreldremøte på høsten med tipsdeling og kanskje felles regler for nettbrett? 	

6.trinn

Elever	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse. ☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre. ☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg. ☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett. ☐ Jeg kan reflektere rundt det som er ok og ikke ok i spill. ☐ Jeg vet hvordan vi oppfører oss på nett. ☐ Jeg kan gjenkjenne og stoppe/ få hjelp til å stoppe digital mobbing ☐ Jeg er vennlig på nett. ☐ Jeg vet hva jeg kan publisere av andres personlige opplysninger. ☐ Jeg vet hva som kan skje hvis jeg publisere videre andres bilder og tekster. ☐ Jeg vet at de jeg møter på nettet kan være andre enn de gir seg ut for å være. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet. ☐ Jeg vet at ikke alt som står på nettet er sant. Jeg vet hvordan kan jeg finne ut hva som er sant. ☐ Jeg vet om aldersgrenser og hvorfor de er der. ☐ Jeg vet hvordan kan jeg passe på meg selv når jeg er på nettet. ☐ Jeg kan reflektere over om det ok å ha med seg mobilen på soverommet. ☐ Jeg vet hva digitale spor er, cookies/informasjonskapsler ☐ Jeg vet hvordan jeg kan unngå å skade andres følelser på sosiale medier

Lærere	
Lokal læreplan	Kompetansemål fra LK20
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Reflekter sammen med elevene og hjelp dem med å oppnå målene over. ☐ Hjelp elevene med få tilstrekkelig kompetanse til å være en god medborger i de digitale rommene gjennom samtaler. ☐ Diskuter hvordan vi kan hjelpe de voksne rundt oss til å oppføre seg ordentlig på nett og i kommentarfelt? ☐ Reflekter med elevene rundt hvordan det er å være digital og analog. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser ☐ Samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn ☐ Presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Reflekter om man kan være en like god venn om man bare møtes på nett og ikke møtes fysisk? ☐ Reflekter rundt hvem vi vil være på nett: Hva vil vi skal kunne hentes frem om 10 år, 20 år, 50 år? ☐ Snakk med elevene om det som står under foresatte. ☐ Heng opp nettvettreglene fra Redd barna og gjennomgå, diskuter og reflekter rundt disse. 	<p>bodskap i medieblet</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i samfunnsfag (SAF01-04) (udir.no) ☐ Utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags- og samfunnsutfordringer <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) (RLE01-03) (udir.no) ☐ Orienter seg i faglige kilder på bibliotek og digitalt, vurderer hvor pålitelige kildene er, og vise til kilder i egne tekster ☐ Reflektere etisk over hvordan eleven framstiller seg selv og andre i digitale medier <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i norsk (NOR01-06) (udir.no)
---	--

Ressurser og tips
<p>Nettvett.no Medietilsynet Når barn og unges dataspilling skaper bekymring Du bestemmer – lær om personvern, nettvett og kildekritikk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Redd Barna - Det er lett å lyve på nettet. ▶ Klasse 6B - Tør du? <p>Personvern ungdomsskole/VGS ▶ Nettvett og hva du som foresatt kan gjøre</p> <p>KORT5 BM.pdf (reddbarna.no) (3351) Spillskolen Episode 3 – Nettvett i dataspill - YouTube (til foresatte om ulike sider ved spill, 6 episoder à ca. 5min)</p>

Foresatte	
Ting å tenke på	Nettvett-tips
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hva gjør vi når ungene vil møte noen de har hatt kontakt med nett? ☐ Hvordan veileder vi barna dersom de oppretter kontakter med fremmede? ☐ Hvordan virker digitale spor og cookies/informasjonskapsler? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vær gode rollemodeller. 2. Vær sammen med barna dine på nett. 3. Spør de om det har skjedd noe nytt på nettet i dag, på lik linje med at du spør hvordan det har vært på skolen. Ta tak i saker du oppdager på nett selv. Dette er en del av barneoppdragelsen.

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Er det greit at ungene har mobil eller digitale enheter når de skal legge seg? ☐ Dersom du synes at spillingen tar overhånd, hva gjør du med det? ☐ Hvordan er du et forbilde når mobil og nettbrett blir en tidstyv? ☐ Spør du alltid barna om lov før du legger ut bilde av dem på nettet? ☐ Hva kan publiseres av andres personopplysninger? Det er ikke lov å legge ut bilder av andres barn under 15 år uten samtykke fra deres foresatte. ☐ Snakker du med barna dine om viktigheten av passord, at de huskes eller oppbevares trygt? ☐ Hvordan styrer du tidsbruken til ungene på nettet? ☐ Vurderer du om det bør gjøres begrensninger på hva barna skal ha tilgang til? 	<p>4. Prøv så godt du kan å oppdatere deg på det som skjer i den digitale utviklingen.</p> <p>5. Kan være lurt å innføre ladestasjoner for nettbrett og telefoner.</p> <p>6. Ha fokus på aldersgrenser.</p> <p>7. Barna trenger hjelp med innstillinger, snakke om opplevelser og til å vite hva som er lurt og ikke lurt på nett og mobil.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ha nettvett som tema på foreldremøte på høsten med tipsdeling og kanskje felles regler for nettbruk? 	

7.trinn

Elever

☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse. ☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre. ☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg. ☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett. ☐ Jeg kan reflektere rundt det som er ok og ikke ok i spill. ☐ Jeg vet hvordan vi oppfører oss på nett. ☐ Jeg kan gjenkjenne og stoppe/ få hjelp til å stoppe digital mobbing ☐ Jeg er vennlig på nett. ☐ Jeg vet hva jeg kan publisere av andres personlige opplysninger. ☐ Jeg vet hva som kan skje hvis jeg publisere videre andres bilder og tekster. ☐ Jeg vet at de jeg møter på nettet kan være andre enn de gir seg ut for å være.	☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet. ☐ Jeg vet at ikke alt som står på nettet er sant. Jeg vet hvordan kan jeg finne ut hva som er sant. ☐ Jeg vet om aldersgrenser og hvorfor de er der. ☐ Jeg vet hvordan kan jeg passe på meg selv når jeg er på nettet. ☐ Jeg kan reflektere over om det ok å ha med seg mobilen på soverommet. ☐ Jeg vet hva digitale spor er, cookies/informasjonskapsler ☐ Jeg vet hvordan jeg kan unngå å skade andres følelser på sosiale medier

Lærerveiledning

Lokal læreplan

- Reflekter sammen med elevene og hjelp dem med å oppnå målene over.
- Hjelp elevene med få tilstrekkelig kompetanse til å være en god medborger i de digitale rommene gjennom samtaler.
- Diskuter hvordan vi kan hjelpe de voksne rundt oss til å oppføre seg ordentlig på nett og i kommentarfelt
- Reflekter med elevene rundt hvordan det er å være digital og analog.

Kompetansemål fra LK20

- Reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser
- Samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn
- Presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Reflekter om man kan være en like god venn om man bare møtes på nett og ikke møtes fysisk? ☐ Reflekter rundt hvem vi vil være på nett: Hva vil vi skal kunne hentes frem om 10 år, 20 år, 50 år? ☐ Snakk med elevene om det som står under foresatte. ☐ Heng opp nettvettreglene fra Redd barna og gjennomgå, diskuter og reflekter rundt disse. 	<p>bodskap i mediebletet</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i samfunnsfag (SAF01-04) (udir.no) ☐ Utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags- og samfunnsutfordringer <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) (RLE01-03) (udir.no) ☐ Orienter seg i faglige kilder på bibliotek og digitalt, vurderer hvor pålitelige kildene er, og vise til kilder i egne tekster ☐ Reflektere etisk over hvordan eleven framstiller seg selv og andre i digitale medier <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kompetansemål etter 7. trinn - Læreplan i norsk (NOR01-06) (udir.no)
---	--

Ressurser og tips
<p>https://nettvett.no/veiledninger/Medietilsynet Medietilsynet Personvern ungdomsskole/VGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Redd Barna - Det er lett å lyve på nettet. ▶ Nettvett og hva du som foresatt kan gjøre <p>NÅR BARN OG UNGES DATASPILLING SKAPER BEKYMNING Du bestemmer – lær om personvern, nettvett og kildekritikk KORT5_BM.pdf (reddbarna.no) (3351) Spillskolen Episode 3 – Nettvett i dataspill - YouTube (til foresatte om ulike sider ved spill, 6 episoder à ca. 5min)</p>

Foresatte	
Ting å tenke på	Nettvett-tips
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hva gjør vi når ungene vil møte noen de har hatt kontakt med nett? ☐ Hvordan veileder vi barna dersom de oppretter kontakter med fremmede? ☐ Hvordan virker digitale spor og cookies/informasjonskapsler? ☐ Er det greit at ungene har mobil eller 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vær gode rollemodeller. 2. Vær sammen med barna dine på nett. 3. Spør de om det har skjedd noe nytt på nettet i dag, på lik linje med at du spør hvordan det har vært på skolen. Ta tak i saker du oppdager på nett selv. Dette er en del av barneoppdragelsen. 4. Prøv så godt du kan å oppdatere deg på

<p>digitale enheter når de skal legge seg?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Dersom du synes at spillingen tar overhånd, hva gjør du med det? ☐ Hvordan er du et forbilde når mobil og nettbrett blir en tidstyv? ☐ Spør du alltid barna om lov før du legger ut bilde av dem på nettet? ☐ Hva kan publiseres av andres personopplysninger? Det er ikke lov å legge ut bilder av andres barn under 15 år uten samtykke fra deres foresatte. ☐ Snakker du med barna dine om viktigheten av passord, at de huskes eller oppbevares trygt? ☐ Hvordan styrer du tidsbruken til ungene på nettet? ☐ Vurderer du om det bør gjøres begrensninger på hva barna skal ha tilgang til? 	<p>det som skjer i den digitale utviklingen.</p> <p>5. Kan være lurt å innføre ladestasjoner for nettbrett og telefoner.</p> <p>6. Ha fokus på aldersgrenser.</p> <p>7. Barna trenger hjelp med innstillinger, snakke om opplevelser og til å vite hva som er lurt og ikke lurt på nett og mobil.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Ha nettvett som tema på foreldremøte på høsten med tipsdeling og kanskje felles regler for nettbrett? 	

Oversikt over elevmål fra 1.-7.trinn

Elever							
	1	2	3	4	5	6	7
☐ Jeg vet at det ikke er greit å ta bilder av folk uten tillatelse.	1	2	3	4	5	6	7
☐ Jeg vet at passord skal ikke deles med andre.	1	2	3	4	5	6	7
☐ Jeg er grei mot andre, slik jeg vil at andre skal være mot meg.	1	2	3	4	5	6	7
☐ Jeg vet at jeg kan snakke med en voksen om jeg opplever ubehagelige ting på nett.	1	2	3	4	5	6	7
☐ Jeg vet at det er foresatte hjemme som bestemmer hva jeg kan gjøre på nett, og hvor lang tid jeg kan bruke på nettet.	1	2	3	4	5	6	7
☐ Jeg vet at ikke alt som står på nettet er sant. Jeg vet hvordan kan jeg kan finne ut hva som er sant.		2	3	4	5	6	7
☐ Jeg kan reflektere rundt det som er ok og ikke ok i spill.			3	4	5	6	7
☐ Jeg vet hvordan vi oppfører oss på nett.			3	4	5	6	7
☐ Jeg vet om aldersgrenser og hvorfor de er der.			3	4	5	6	7
☐ Jeg vet hvordan kan jeg passe på meg selv når jeg er på nettet.			3	4	5	6	7
☐ Jeg kan gjenkjenne og stoppe/ få hjelp til å stoppe digital mobbing				4	5	6	7
☐ Jeg er vennlig på nett.					5	6	7
☐ Jeg vet hva jeg kan publisere					5	6	7

av andres personlige opplysninger.							
☐ Jeg vet hva som kan skje hvis jeg publiserer videre andres bilder og tekster.					5	6	7
☐ Jeg vet at de jeg møter på nettet kan være andre enn de gir seg ut for å være.					5	6	7
☐ Jeg kan reflektere over om det ok å ha med seg mobilen på soverommet.					5	6	7
☐ Jeg vet hva digitale spor er, cookies/informasjonskapsler						6	7
☐ Jeg vet hvordan jeg kan unngå å skade andres følelser på sosiale medier						6	7

Etterord

Udir skriver under [generell digital kompetanse](#): “Utøve digital dømmekraft innebærer å følge regler for personvern og vise hensyn til andre på nett. Det handler om å bruke strategier for å unngå uønskede hendelser og å vise evne til etisk refleksjon og vurdering av egen rolle på nett og i sosiale medier.”

Denne planen skal bidra til å hjelpe elevene med å ta vare på seg selv, og andre, på nettet, ta gode valg for seg selv og andre, samt å kunne reflektere rundt det som finnes der ute i skyen.

For som det står i [formålsparagrafen](#): “Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet.” og “Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og rett til medverknad.”

